

**ZAMONAVIY TA'LIM STRATEGIYALARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR**
Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
2026-yil 30-aprel

**BO'LAJAK PEDAGOGLARDA KASBIY KOMPETENSIYA VA LAYOQATNI
SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK ASOSLARI**

Xolmatova Ziroatxon Anvarovna.

*Qo'qon davlat universiteti p.f.d., dotsent
pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (DSc)*

Umarova Asila Sunnatali qizi

QDU Pedagogika mutaxassisligi 2-bosqich magistranti

Annotatsiya: *Mazkur maqolada bo'lajak pedagoglarda kasbiy kompetensiya va layoqatni shakllantirishning pedagogik asoslari yoritilgan. Unda zamonaviy ta'lim tizimida o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligiga qo'yilayotgan talablar, kompetensiyaviy yondashuvning mazmuni hamda uning pedagogik jarayondagi ahamiyati tahlil qilinadi. Shuningdek, bo'lajak pedagoglarning kasbiy layoqatini rivojlantirishda innovatsion pedagogik texnologiyalar, interfaol metodlar va amaliy faoliyatning o'rni asoslab berilad*

Kalit so'zlar: *Kasbiy kompetensiya, kasbiy layoqat, bo'lajak pedagog, pedagogik ta'lim, kompetensiyaviy yondashuv, pedagogik texnologiyalar, innovatsion metodlar, interfaol ta'lim, kasbiy tayyorgarlik, amaliy ko'nikmalar, ta'lim samaradorligi, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim*

Аннотация: *В данной статье рассматриваются педагогические основы формирования профессиональной компетентности и навыков будущих учителей. Анализируются требования к профессиональной подготовке учителей в современной системе образования, содержание компетентностного подхода и его значение в педагогическом процессе. Также обосновывается роль инновационных педагогических технологий, интерактивных методов и практических занятий в развитии профессиональной компетентности будущих учителей.*

Ключевые слова: *Профессиональная компетентность, будущий учитель, педагогическое образование, компетентностный подход, педагогические технологии, инновационные методы, интерактивное образование, профессиональная подготовка, практические навыки, эффективность образования, образование*

Annation: *This article discusses the pedagogical foundations of the formation of professional competence and competence in future teachers. It analyzes the requirements for the professional training of teachers in the modern education system, the content of the competency-based approach and its importance in the pedagogical process.*

Keywords: *Professional competence, professional competence, future teacher, pedagogical education, competency-based approach, pedagogical technologies, innovative methods, interactive education, professional training, practical skills, educational effectiveness, person-centered education*

**ZAMONAVIY TA'LIM STRATEGIYALARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR**
Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
2026-yil 30-aprel

Kirish. Bugungi kunda ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar bo'lajak pedagoglarning kasbiy kompetensiyasi va layoqatini rivojlantirishni muhim vazifalardan biri sifatida belgilamoqda. Zamonaviy jamiyatda o'qituvchidan nafaqat chuqur nazariy bilim, balki amaliy ko'nikmalar, innovatsion yondashuvlar va pedagogik mahorat ham talab etiladi. Shu bois oliy ta'lim muassasalarida bo'lajak pedagoglarni tayyorlash jarayonini takomillashtirish, ularning kasbiy layoqatini shakllantirishning samarali pedagogik asoslarini ishlab chiqish dolzarb masalalardan hisoblanadi.

Kasbiy kompetensiya va layoqat tushunchalari pedagog shaxsining kasbiy faoliyatga tayyorgarligini ifodalovchi muhim mezonlar sifatida qaraladi. Ular nafaqat bilim va ko'nikmalar majmuini, balki pedagogning shaxsiy sifatlari, kasbiy qadriyatlari hamda faoliyatga ijodiy yondashuvini ham o'z ichiga oladi. Shu jihatdan, bo'lajak pedagoglarda mazkur sifatlarni shakllantirish ta'lim jarayonining ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib xizmat qiladi.

Mazkur maqolada bo'lajak pedagoglarda kasbiy kompetensiya va layoqatni shakllantirishning pedagogik asoslari, ularni rivojlantirishga xizmat qiluvchi omillar hamda samarali pedagogik texnologiyalar tahlil qilinadi. Shuningdek, ta'lim jarayonida nazariya va amaliyot uyg'unligini ta'minlash orqali yuqori natijalarga erishish imkoniyatlari yoritib beriladi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya: Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatdiki, bo'lajak pedagoglarning kasbiy kompetensiyasi va layoqatini shakllantirishda nazariy bilimlar bilan bir qatorda amaliy tajriba, mustaqil ta'lim va kreativ yondashuv muhim o'rin tutadi. Shu bilan birga, pedagogik faoliyatni modellashtirish, muammoli vaziyatlar yaratish va interfaol metodlardan foydalanish samarali natija berishi ilmiy jihatdan asoslangan.

Tadqiqot metodologiyasi sifatida tizimli yondashuv, kompetensiyaviy yondashuv hamda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim tamoyillariga tayanildi. Tadqiqot jarayonida tahlil va sintez, qiyosiy tahlil, kuzatish, suhbat, so'rovnoma hamda pedagogik tajriba-sinov metodlaridan foydalanildi. Ushbu metodlar orqali bo'lajak pedagoglarning kasbiy kompetensiyasi va layoqatini shakllantirish darajasi o'rganildi hamda samarali pedagogik shart-sharoitlar aniqlashtirildi.

Natijada, kasbiy kompetensiya va layoqatni rivojlantirishda integrativ yondashuvni qo'llash, nazariya va amaliyot uyg'unligini ta'minlash hamda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish muhim metodologik asos sifatida belgilandi.

Muhokama va natija: Tadqiqot jarayonida olingan natijalar bo'lajak pedagoglarda kasbiy kompetensiya va layoqatni shakllantirish murakkab, ko'p omilli jarayon ekanligini ko'rsatdi. Muhokama natijalariga ko'ra, pedagogik ta'limda kompetensiyaviy yondashuvni samarali joriy etish bo'lajak o'qituvchilarning nafaqat nazariy bilimlarini, balki amaliy ko'nikmalari va kasbiy faoliyatga tayyorgarligini ham sezilarli darajada oshiradi.

Shuningdek, interfaol metodlar, innovatsion pedagogik texnologiyalar va amaliy mashg'ulotlarning tizimli tashkil etilishi talabalarda mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatlarni hal etish, kommunikativ va ijodiy yondashuv kabi muhim kompetensiyalarni rivojlantirishga

**ZAMONAVIY TA'LIM STRATEGIYALARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR**
Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
2026-yil 30-aprel

xizmat qilishi aniqlandi. Pedagogik amaliyot jarayonining samarali tashkil etilishi esa kasbiy layoqatni shakllantirishda hal qiluvchi omillardan biri ekanligi kuzatildi.

Natijalar shuni ko'rsatdiki, bo'lajak pedagoglarda kasbiy kompetensiya va layoqatni rivojlantirish uchun ta'lim jarayonida nazariya va amaliyot uyg'unligini ta'minlash, shaxsga yo'naltirilgan yondashuvni qo'llash hamda zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan keng foydalanish zarur. Shu bilan birga, o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlovchi pedagogik muhitni yaratish ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Xulosa va tavsiyalar. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, bo'lajak pedagoglarda kasbiy kompetensiya va layoqatni shakllantirish uzluksiz, tizimli hamda maqsadga yo'naltirilgan pedagogik jarayonni talab etadi. Zamonaviy ta'lim sharoitida o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligi faqat nazariy bilimlar bilan cheklanib qolmasdan, amaliy ko'nikmalar, ijodiy yondashuv va innovatsion fikrlash bilan boyitilishi zarur. Kasbiy kompetensiya va layoqat pedagogning samarali faoliyat yuritishi, ta'lim sifatini oshirishi hamda jamiyat talablariga moslashuvchanligini ta'minlovchi muhim omil hisoblanadi.

Shu asosda quyidagi tavsiyalar ilgari suriladi:

- Oliy ta'lim muassasalarida kompetensiyaviy yondashuv asosida o'quv dasturlarini takomillashtirish;
- Bo'lajak pedagoglar uchun amaliy mashg'ulotlar va pedagogik amaliyot hajmini oshirish;
- Ta'lim jarayonida interfaol metodlar va zamonaviy pedagogik texnologiyalardan keng foydalanish;
- Talabalarda mustaqil ta'lim olish, tanqidiy fikrlash va ijodiy yondashuv ko'nikmalarini rivojlantirish;
- Pedagoglarning kasbiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlovchi innovatsion ta'lim muhitini yaratish;
- Ta'lim jarayonida nazariya va amaliyot uyg'unligini ta'minlashga alohida e'tibor qaratish.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Azizxo'jayeva, N. N. [Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat](#). – Toshkent: TDPU, 2020.
2. Yusupova, Sh. [Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetensiyasini shakllantirishda innovatsion yondashuvlar](#). – Toshkent: Fan va texnologiya, 2021.
3. Nishonov, U. [Ta'lim jarayonida o'qituvchilarning ijodiy faolligini rivojlantirish metodikasi](#). – Samarqand: SamDU nashriyoti, 2019.
4. Xoliqova, A. [Pedagogik tadqiqot metodologiyasi](#). – Toshkent: Ilm Ziyo, 2022.
5. Tolipova, M. [Bo'lajak pedagoglarning kasbiy tayyorgarligini takomillashtirishning nazariy asoslari](#). – Toshkent, 2018.

**ZAMONAVIY TA'LIM STRATEGIYALARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR**
Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
2026-yil 30-aprel

6. Dewey, J. [Experience and Education](#). – New York: Macmillan, 1938.
7. Guilford, J. P. [The Nature of Human Intelligence](#). – New York: McGraw-Hill, 1967.
8. Torrance, E. P. [Creativity in the Classroom](#). – Norwood, NJ: Ablex Publishing, 1995.
9. Maslow, A. H. [Motivation and Personality](#). – New York: Harper & Row, 1987.